

Для можливості подальшої експлуатації огорожувальних та інших конструкцій стін цеху, авторами було запропоновано виконати такі заходи:

- відремонтувати існуючі або змонтувати нові приточно-витяжні системи вентиляції виробничих приміщень корпусу згідно з вимогами діючих будівельних норм і правил;
  - виконати додаткове кріплення панелей до колон, як це передбачено рисунком, б.
- При виконанні робіт для включення в роботу елементів кріплення 4 використовувати спеціальні натяжні пристосування;
- відчистити всі металеві деталі кріплення панелей до колон, включаючи закладні деталі і зварні шви, до третього ступеня очистки згідно з ГОСТ 9.402-80 та покрити їх двома шарами ґрунту ХС-010 і двома шарами лаку ХСЛ в суміші з емаллю ХСЕ у співвідношенні 1:1;
  - відчистити внутрішні і зовнішні поверхні стін від пилу, старої фарби і продуктів корозії металу;
  - відремонтувати і заповнити горизонтальні і вертикальні шви між панелями полімер цементним розчином з встановленням в вертикальні шви каркасів К1 і сіток С1, як це показано на рисунку, б);
  - виконати утеплення вертикальних швів між панелями із зовнішньої сторони цеху мінерально-ватними плитами з подальшим нанесенням полімер-цементного розчину;
  - прошпаклювати зовнішні і внутрішні поверхні плит із тріщинами полімер-цементною шпаклівкою по шару поліпропіленової сітки і покрити всі поверхні стін за два рази силікатною фасадною фарбою з добавкою гідрофобізуючої емульсії ГКЖ-94;
  - під час експлуатації цеху спеціалістам служби експлуатації заводу здійснювати постійний нагляд за станом стінових панелей та елементами їх кріплення до колон.

УДК 697.94.(075)

В.Й. Лабай, О.В. Омельчук

Національний університет "Львівська політехніка",
кафедра теплогазопостачання і вентиляції

ОЦІНКА ЕКСЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЦЕВИХ АВТОНОМНИХ КОНДИЦІОНЕРІВ

© Лабай В.Й., Омельчук О.В., 2002

Описаний метод ексергетичного аналізу одноступеневої (фреонової) хладонової холодильної машини, яка використовується в місцевих автономних повітряних кондиціонерах. Був визначений ексергетичний коефіцієнт корисної дії деяких спліткондиціонерів фірми «SANYO» для стандартних умов і подана його залежність від холодопродуктивності кондиціонера.

Ексергетичний метод аналізу роботи холодильної машини використовується для визначення максимальної ефективності роботи холодильної машини загалом, а також для оцінки втрат енергії в її окремих конструктивних елементах.

Ексергія системи в даному стані вимірюється кількістю перетвореної енергії, яку можна отримати від системи завдяки її зворотному переходу з даного стану в стан рівноваги з навколишнім середовищем [1, 2].

Для розрахунку ексергетичного ККД та аналізу роботи холодильної машини місцевого автономного кондиціонера використовуються такі величини:

- холодопродуктивність кондиціонера;
- температура внутрішнього повітря на вході у випарник і припливного на виході з нього;
- температура зовнішнього повітря на вході і на виході з конденсатора;
- холодильний агент – хладон-22 (R22);
- схема холодильної установки (рис. 1, а).

Підраховуючи температури випаровування та конденсації за стандартних умов для зовнішнього повітря $t_{H1} = 35^\circ\text{C}$, яким охолоджується конденсатор холодильної машини кондиціонера, і внутрішнього повітря $t_{C1} = 27^\circ\text{C}$, яке охолоджується у випарнику холодильної машини кондиціонера, а також температури всмоктування пари холодильного агента в компресор і переохолодження рідкого холодильного агента в конденсаторі, будують роботу холодильної установки без охолодження компресора в термодинамічній Р,і-діаграмі (рис. 1, б). У характерних точках схеми за діаграмою або за таблицями знаходимо параметри холодильного агента [2].

Питома внутрішня індикаторна робота компресора становить

$$l_i = i_2 - i_1, \text{ кДж/кг}, \quad (1)$$

За термодинамічною Р,і-діаграмою визначаємо витрати теплоти на одиницю витрати робочого холодильного агента в окремих апаратах холодильної установки.

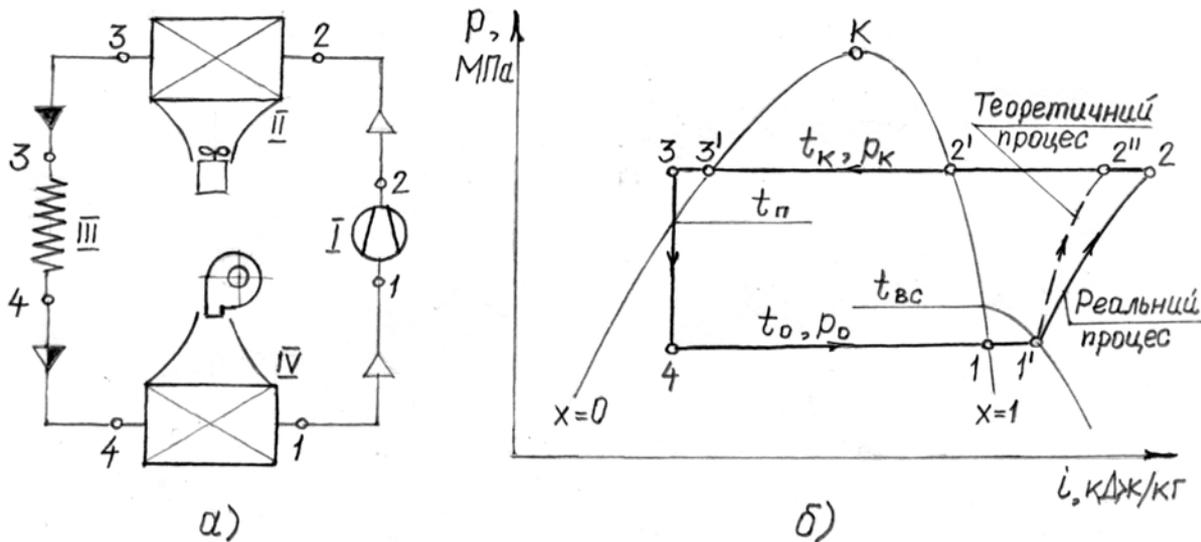

Рис. 1. Схема холодильної машини (а) та побудова процесів роботи на Р,і-діаграмі (б):
I – компресор; II – конденсатор; III – капілярна трубка; IV – випарник

Знаходимо холодильний коефіцієнт установки за формулою

$$\varepsilon = \frac{\eta_{ем} q_0}{l_i}, \quad (2)$$

де $\eta_{ем}$ – електромеханічний ККД компресора ($\eta_{ем} = 0,9$); $q_0 = i_1 - i_4$, кДж/кг – питома витрата теплоти у випарнику на одиницю витрати холодильного агента.

Ексергетичний ККД холодильної машини знаходимо за формулою

$$\eta_e = E_c \cdot \varepsilon, \quad (3)$$

де $E_c = \frac{T_{н.с}}{\overline{T}_c} - 1$ – питома витрата електричної енергії (ексергії) в ідеальному циклі, зарахована до одиниці теплоти, підведеної до теплоприймальника (випарника) з середньою температурою $\overline{T}_c$, К; $T_{н.с}$ – температура навколишнього середовища, К.

Авторами виконаний розрахунок ексергетичного ККД одноступеневих холодильних машин кондиціонерів типу «split» фірми «SANYO» різної холодопродуктивності за стандартних умов. Для проведення розрахунку приймали:

- переохолодження рідкого холодильного агента у конденсаторі $\Delta t_{перехох} = 5 \text{ }^\circ\text{C}$;
- перегрівання пари холодильного агента у випарнику $\Delta t_{перегр} = 10 \text{ }^\circ\text{C}$;
- кінцеву різницю температур у випарнику (внутрішнього повітря і киплячого холодильного агента) $\Delta t_{вип} = 2...4 \text{ }^\circ\text{C}$;
- кінцеву різницю температур у конденсаторі (зовнішнього повітря і холодильного агента, який конденсується) $\Delta t_k = 3...5 \text{ }^\circ\text{C}$;
- електромеханічний ККД компресора $\eta_{ем} = 0,9$.

Для проведення розрахунків на ЕОМ Р,і-діаграма хладона-22 (R22) в діапазоні температур $0...50 \text{ }^\circ\text{C}$ використана у вигляді аналітичних залежностей $P = f(t)$, $i = \varphi(t)$, $s = \psi(t)$.

Результати розрахунку ексергетичного ККД кондиціонерів фірми "SANYO"

Стандартна холодопродуктивність $Q_{хст}$, Вт	Стандартні температурні умови роботи холодильної машини, $^\circ\text{C}$		Ексергетичний ККД, η_e
	Температура випаровування $t_0 = t_{вип}$	Температура конденсації t_k	
2020	15	45	0,180
2060	9	48	0,162
3450	15	47	0,145
4600	16	49	0,144
8790	17	49	0,120

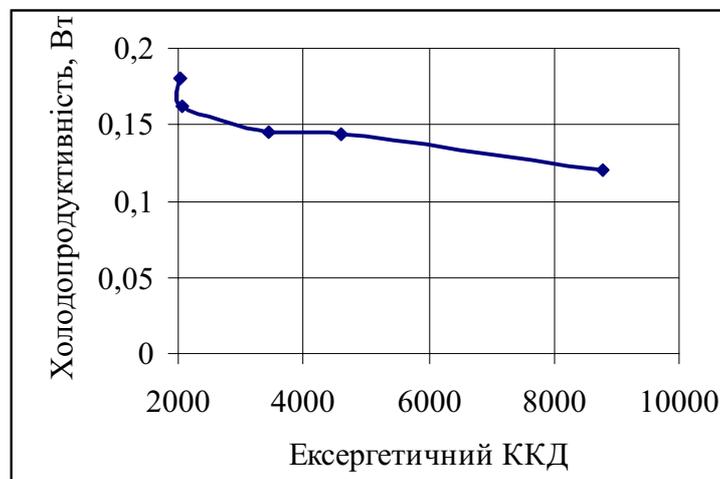

Рис. 2. Графік залежності ексергетичного ККД η_e від холодопродуктивності $Q_{хст}$

Результати розрахунку відображені в таблиці і на графіку залежності ексергетичного ККД η_e від холодопродуктивності $Q_{х ст}$ (рис.2).

Аналізуючи результати графічної залежності, доходимо висновку, що ексергетичний ККД одноступеневих холодильних машин кондиціонерів фірми «SANYO» за стандартних умов тим вищий, чим менша холодопродуктивність кондиціонера. Для кондиціонованого приміщення з метою забезпечення найвищого ККД холодильної установки краще використовувати декілька кондиціонерів з малою холодопродуктивністю, ніж один з великою.

1. Соколов Е.Я., Бродянский В.М. *Энергетические основы трансформации тепла и процессов охлаждения: Учеб. пособие для вузов. – 2-е изд., перераб. – М.: Энергоиздат, 1981. – 320 с.* 2. Богданов С.Н., Иванов О.П., Куприянова А.В. *Холодильная техника. Свойства веществ: Справочник. Изд.3-е, перераб. и доп. – М.: Агропромиздат, 1985. – 208 с.*

УДК 624.012

Лівша Р.Я.

Національний університет "Львівська політехніка",
кафедра автомобільних шляхів

ВПЛИВ МАСШТАБНОГО ФАКТОРА ТА СПІВВІДНОШЕННЯ ВОЛОГІСНОЇ І КОНТРАКЦІЙНОЇ СКЛАДОВИХ ЗАГАЛЬНОЇ УСАДКИ ЦЕМЕНТНО-ПІЩАНИХ РОЗЧИНІВ НА НАПРУЖЕНИЙ СТАН ВИРОБІВ І КОНСТРУКЦІЙ НА ЇХ ОСНОВІ

© Лівша Р.Я., 2002

Описана методика вивчення вологісної і контракційної складових загальної усадки цементно-піщаних сумішей з врахуванням фізики процесу тверднення і впливу масштабного фактора на внутрішній напружений стан конструкцій і виробів на їх основі

Досліджували зразки розміром 0.04×0.04×0.16, 0.1×0.1×0.515 і 0.2×0.2×0.515 м із цементно-піщаного розчину (ЦПР) складу Ц:П:В=1:2:0,4, виготовлені з польовошпатового піску з $M_{кр} = 2.2$ і цементу марки 400 Миколаївського ЦГК.

Зразки після виготовлення одну добу знаходились у камері нормального тверднення, а після розпалублювання їх зважували і після вимірювання компаратором їх початкової довжини між анкерами, які виступали з торців, переносили на полицки стелажів. Методика вимірювання деформацій описана в роботі [1]. Температуру і вологість повітря в лабораторії фіксували термографом і гігрографом.

Як відомо, загальна усадка складається із контракційної, вологісної і карбонізаційної складових. У монографії С.В. Александровського [2] описані результати дослідження контракційної усадки Ю.А. Нілендером, Б.Г. Скрамтаєвим, вологісної – З.М. Цілоسانی, Берналом, Фельдманом і Середою, карбонізаційної – Пауерсом.

Більшість експериментальних досліджень дають інформацію тільки про сумарну величину деформацій усадки без розділення на вищепераховані складові. Методика досліджень деформацій усадки за тривалий час практично не змінилась.